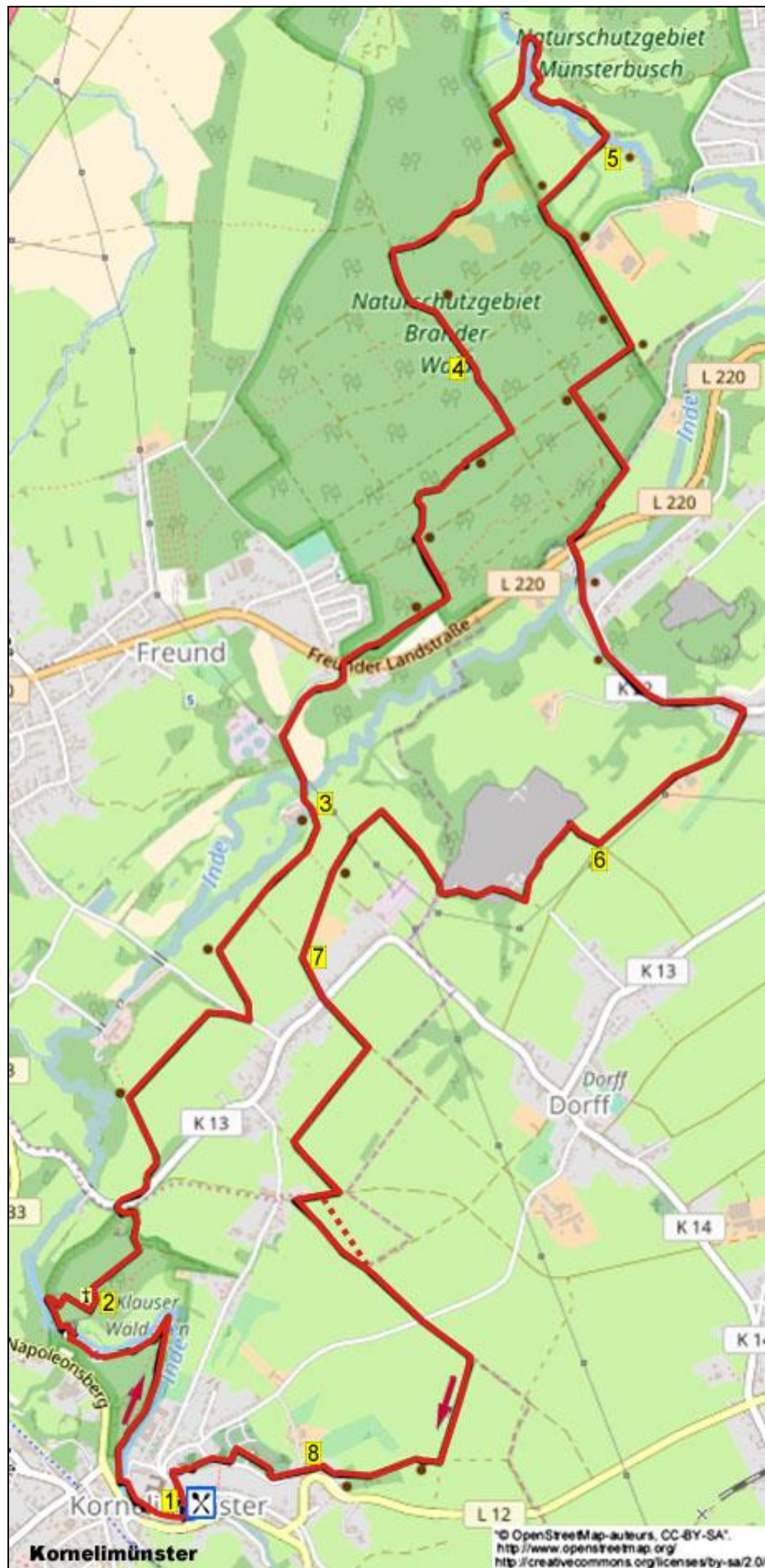

1035. KORNELIMÜNSTER 15,6 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Net ten zuiden van Aken ligt het toeristische plaatsje Kornelimünster met historisch centrum. Tijdens deze heuvelachtige wandeling wandelt u eerst over een bospad langs de Inde en dan loopt u omhoog naar een kapel, die in het Klauser Wäldchen staat. Via veldwegen wandelt u naar het textielmuseum en dan loopt u door het Branderwald. De route keert om in het prachtige Indetal waar u door weilanden struint langs de Inde. Ook passeert u een oude Tigertank en een waterval. U wandelt naar het dorp Kupferstadt en dan loopt u omhoog naar een plateau met de zeer diepe steengroeve Steinbruch Hoven. Via paadjes met mooi uitzicht en enkele veldwegen komt u bij de restanten van Romeinse tempels. Via de Bergkirche en trappenpad komt u weer in het historisch stadje met het gezellige marktpleintje en het terras van het bijzondere café Napoleon. Neem voor onderweg zelf proviand mee. Halverwege staan veel zitbanken maar aan de oever van de Inde zijn ook leuke picknickplekjes (dekentje meenemen). **Attentie:** In punt 5 loopt u even door een weiland dat militair gebied is wat u eigenlijk alleen in het weekend mag betreden.

Startpunt: Café Restaurant Napoleon, Korneliusmarkt 54-56, Aachen – Kornelimünster. Tel:0049-24084779. Geopend: Dagelijks vanaf 14.00 uur. In de winter op donderdag gesloten. (U kunt parkeren op het grote marktplein of op de parkeerplaats in de straat Abteigarten nabij de hoofdingang van de abdij. Vanaf de parkeerplaats met uw gezicht naar de abdij gaat u R. Steek dan bij wegwijzer R via bruggetje de Inde over. Ga dan verder bij **** in punt 1 .

U kunt starten op de kleine parkeerplaats voor wandelaars aan de Freunder Landstraße 115-121, Aachen (Brand). Start dan bij **** in punt 3.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
15,65 km	4.15 uur	88 m	297 m

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1035. KORNELIMÜNSTER 15,6 km

1. Met uw rug naar de ingang van het restaurant gaat u L langs de mooie historische panden (17^e/18^e eeuw) gelegen aan het marktplein. Negeer zijweg links. Aan de 3-sprong voor de brug over de Inde gaat u R (Abteigarten) met rechts de muur van de abdij. Bij wegwijzer steekt u L via bruggetje het riviertje de Inde over.

(Als u hier 20 m RD loopt, dan heeft u mooi zicht op de grote voorhof/Benedictijnerabdij, die in 813/814 gesticht werd door Lodewijk de Vrome, een zoon van Karel de Grote).

**** Na bruggetje gaat u meteen R over het pad richting Brand/Klause met rechts van u de Inde. Volg nu 1 km dit mooie pad langs de Inde. Negeer trap links omhoog. Na 400 m buigt de beek en pad naar links. Na 300 m passeert u de Korneliusquelle. 150 m verder steekt u bij wandelmarkeringspaal R (4) via de brug de Inde weer over. Meteen na de brug gaat u aan de T-splitsing voor rotswand L langs de rotsen. Na 100 m komt u weer bij de Inde en de volgende rotsformatie. Let op! Ga nu meteen na de rotsformatie R langs de rotsen het bospaadje omhoog. (U loopt hier dus niet RD over het brede bospad). Vlak daarna voorbij grote boomwortel en liggende "oude" boomstam gaat u aan de Y-splitsing R het smalle bospad omhoog. Volg nu

het stijgende pad dat een eindje verder naar links buigt en dan naar rechts buigt. Boven bij de witte Klaus kapel (1658) ook wel "Maria im Schnee" kapel genoemd gaat u RD.

(De kapel en de naastgelegen kluzenaarswoning werden in 1658 gebouwd. Samen heetten ze Maria ad Nives, Maria in de sneeuw.

De kluzenaarswoning werd van 1658 tot 1900 door een kluzenaar bewoond. De zonnwijzer op de zijwand van de kapel draagt het jaartal 1263.

Hier heeft u bij hardstenen zuil (1819) en zitbank mooi uitzicht o.a. op de vierkante witte toren van de nieuwe Benedictusabdij (1908), die u tijdens de wandeling nog vaker zult zien.

De obelisk (stenen zuil) van Blaustein dateert uit 1819 en is door de inwoners van Kornelimünster hier geplaatst uit dankbaarheid voor het feit dat de gulle Pruisische koning Frederik-Wilhelm in 1819 het omliggende bos aan de parochie Kornelimünster schonk.

Rechts van de kapel in de boshelling ziet u enkele met Akense Blaustein gemetselde zuilen.

Dit zijn de fundamenten van een "paleisje" dat men hier in 1812 wilde bouwen voor koningin Hortense, stiefdochter en schoondochter van Napoleon I.

Het zou een soort paviljoen moeten worden waar de Koninklijke dames konden vertoeven).

2. Voorbij de kapel gaat u aan de 4-sprong bij wegwijzer schuin L. (Dus niet het pad langs de haag). Na 25 m gaat u aan de 3-sprong R (4) over het bospad en u passeert de kruiswegstatie VI.

(Op de zeven kruiswegstaties, die hier in het Klauser Wäldchen staan, zijn de Zeven Smarten van Maria te zien. De kruisweg dateert uit 1908).

Let op! Voorbij kruiswegstatie IV gaat u aan de ongelijke 4-sprong, met rechts een grindweg, schuin L het bospad omlaag. Meteen daarna aan de T-splitsing, 10 m voor kruiswegstatie III, gaat u L het bospad omlaag en u passeert een wit/groen paaltje. **** Beneden buigt het pad naar links. Meteen daarna aan de ongelijke 4-sprong gaat u RD. Vlak daarna gaat u bij infobord R de trap omlaag. Beneden gaat u R en u passeert meteen de kalkoven Bilstermühle.

(Deze kalkoven was een zogenaamde "Aachener Trichterofen" die voortdurend brandde (1200° Celsius). Hij werd afwisselend gevuld met lagen kalk en cokes. Hij is de oudste kalkoven in het gebied rond Aken. Hij werd gebouwd in 1870 en was tot 1966 in bedrijf en werd in 1984/1985 gerestaureerd).

Steek de doorgaande weg over en ga R over het trottoir omhoog. Na 100 m gaat u aan de 4-sprong bij bord "Naturschutzgebiet" en verbodsbord L over de veldweg. Aan de 3-sprong bij wegwijzer gaat u R (4) de veldweg steil omhoog richting Brand/Textilmuseum.

(Boven ziet u links de kerk van Freund/Brand).

Aan de asfaltweg gaat u R en meteen daarna voor het plaatsnaambord Krauthausen gaat u L (B5) over de veldweg, die een dalende veldweg wordt, richting Brand/Textilmuseum. Aan de 3-sprong gaat u RD (B5) verder omlaag. Aan de volgende 3-sprong gaat u RD (B5) verder omlaag richting Brand.

3. Beneden passeert u de Komericher Mühle (16^e/17^e eeuw/zie infobord) waarin het textielmuseum is gehuisvest. Via brug steekt u weer de Inde over en loop dan RD over de asfaltweg met links van u een waterstroompje. Aan de 3-sprong bij wegwijzer gaat u RD (B3) richting Stolberg. Voorbij ingang van waterzuiveringsinstallatie (Kläranlage) Aachen – Sud loopt u RD (Komericher Weg) de holle brede asfaltweg omhoog. **** Boven steekt u de voorrangsweg (Freunder Landstraße) over en loop dan RD het bospaadje omhoog. Vlak daarna gaat u aan de T-splitsing R (1) over het brede bospad. Na 350 m buigt het pad voorbij weiland links omhoog. Bijna boven aan de 3-sprong van brede paden gaat RD. (U loopt hier door het Naturschutzgebiet Brander Wald). Aan de kruising bij schuilhut gaat u meteen voorbij de schuilhut R over het bospaadje dat even verder naar links buigt. (U kunt hier aan de kruising ook RD lopen. Aan de volgende kruising gaat u R omlaag. Ga dan

verder bij **** in dit punt). **Waar het pad niet meer te zien is, blijft u precies RD door het bos lopen. Na 50 m gaat u R de verharde de bosweg omlaag. **** Boven aan de kruising gaat u L omlaag. Aan de volgende kruising bij bord "Militärischer Bereich" gaat u RD verder omlaag.**

4. Beneden aan de kruising bij afsluitboom en zitbank gaat u bij paardenverbodsbord RD steil (even) het brede pad omhoog. Aan de T-splitsing bij zitbank gaat u L over de bosweg. Na 50 m gaat u aan de 4-sprong R omlaag. Beneden aan de heuvel gaat u R het bospaadje omlaag dat na 50 m naar links buigt. Aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u RD. Aan de brede grindweg gaat u L omlaag. U passeert meteen links een zitbank en infobord. (Voor u ziet u boven woningen in Münsterbusch/Stolberg). **Let op! Na 150 m gaat u beneden, tegenover links gelegen waterpoel en bij dikke wilg, R over het grote grasveld met rechts een slootje/greppel. Aan het einde van het grasveld gaat u L over het (gras)pad met rechts de Inde. Via brug steekt u de Inde over en ga dan meteen R over het pad met rechts de beek en links restanten van de verdedigingslinie Westwall.**

(De betonnen "tanden" (höckerlinie) zijn de overblijfselen van de verdedigingslinie Westwall ook wel Siegfriedlinie genoemd, die Duitsland in de Tweede Wereldoorlog moest beschermen tegen aanvallen van tanks. Ze is gebouwd tussen 1936 en 1945 en loopt van Kleef aan de Nederlandse grens tot aan de Zwitserse grens en heeft een lengte van meer dan 630 km).

Blijf nu vlak langs de meanderende beek lopen.

(Even verder ziet u links bij muur een oude Tigertank. Aan de oever van de Inde zijn mooie picknickplaatsjes).

Voorbij restanten van brug rechts negeert u brug links.

(De woning, die u hier ziet wordt gebruikt voor oefeningen van hulpgroepen zoals brandweer).

Steek nu R de brug over en u passeert meteen een infobord (Tafel 17).

5. Meteen daarna aan de 4-sprong van "beken" steekt u via de volgende brug de wateroverloop en kleine stuw van de Inde over en ga dan meteen R over het pad. Negeer zijpaden en steek RD het grote grasland/weiland over richting zitbank en driehoekig verkeersbord. (Links ziet u een woning horend bij grote manege). Voorbij zitbank gaat u L over de grindweg. Vlak daarna aan de 3-sprong bij infobord gaat u RD. Aan de kruising bij zitbanken en infobord gaat u RD het verharde pad omhoog met rechts de rand van het sparrenbos en links de grote manege. Let op! Voorbij zitbank en waar het pad naar rechts en links buigt, gaat u RD over het smalle pad met links dubbele afrastering van weiland.

(Dus niet verder over de verharde weg. U passeert een zitbank en infobord (Tafel 30).

U heeft hier op 220 N.A.P mooi uitzicht over de stadsdelen Liester en Münsterbusch van de stad Stolberg).

Meteen daarna aan de 3-sprong bij ingang van weiland gaat u R het graspad omhoog. Vlak daarna gaat u aan de 4-sprong RD de bosweg omhoog. Aan de kruising bij schuilhut gaat u L omhoog. Aan de kruising bij zitbank gaat u RD verder omlaag. Negeer zijpaden rechts. Beneden gaat u R over de asfaltweg. Steek beneden via de oversteekplaats de voorrangsweg over en loop RD (Obersteinstraße). Negeer zijwegen en volg RD het fietspad langs de doorgaande weg, die een stijgende weg wordt. U steekt weer de Inde over. Na 750 m loopt u Büsbach (Stolberg) binnen. Voorbij huisnr. 68 gaat u R (Im Priesterland). Aan de 3-sprong gaat u RD omhoog. Volg nu geruime tijd de weg over het plateau.

6. Let op! Na circa 500 m gaat u aan de 3-sprong (circa 30 m vóór de tweede hoogspanningsmast) R over het grasveld (geen pad) en steek dit RD over naar de steile rand van de groeve.

(Staat het gras hoog en is nog niet gemaaid, loop dan bij wilduitkijkpost langs de rand van het grasveld. U kunt hier aan de 3-sprong ook RD over de smalle asfaltweg blijven lopen. Aan de 4-sprong bij zitbank gaat u dan R over het graspad/veldweg. Aan het einde van het grote grasveld kunt u dan via de rand van het grasveld even naar de afrastering lopen waar u ook mooi zicht heeft op de groeve. Volg dan verder het dalend pad en ga verder bij ^^^ in dit punt.

Als u bij de steile rand even RD de berm omhoog loopt, dan heeft u een imposant zicht op de diepe groeve Steinbruch Hoven. Betreden op eigen risico! In de groeve wordt meer dan honderd jaar Blaustein, gewonnen waar in deze regio in het verleden vele woningen mee werden gebouwd).

Bij de rand gaat u L en blijf langs de rand van het grote grasveld lopen.

(Even verder heeft u bij afrastering weer mooi zicht op de groeve).

Aan de veldweg gaat u R omlaag.

^^^^ (Als de inrit rechts open is, dan kunt u even R naar het diepe grindmeer gaan kijken).

Voorbij het “groevehuis” volgt u de grindweg omhoog. Boven bij ingang van de Steinbruch Hoven gaat u L omhoog. Meteen daarna bij de woning met de houten zijgevel (huisnr. 2) gaat u R over de veldweg en even verder loopt u tussen weilanden door. Aan de 3-sprong bij eik gaat u RD over het dalend graspaadje, dat na 150 m links omhoog buigt. Na 100 m gaat u bij hoogspanningskabels R weiland in.

(U kunt het pad ook RD blijven volgen. Ga dan verder bij **** in dit punt).

Ga dan meteen L door het weiland met links van u hoog struikgewas.

(Rechts ziet u Kläranlage Aachen – Sud, waar u langs bent gekomen. Beneden aan de helling ligt het rode gebouw van het textielmuseum waar u ook langs bent gekomen).

U passeert een zitbank. Aan het eind van het weiland gaat u R over het pad. Meteen daarna **** aan de kruising gaat u RD over het licht stijgende graspad. (Links boven ziet u een woning).

7. Aan de T-splitsing gaat u L over de grindweg.

(Voor u ziet u weer de toren van de nieuwe Benedictusabdij in Kornelimünster).

Steek in Krauthausen de asfaltweg over en loop bij verbodsbord RD over de veldweg. Aan de 3-sprong gaat u R.

(Rechts in verte ziet u de tv-toren in het Aachener Wald).

Aan de T-splitsing gaat u L. Aan de volgende T-splitsing gaat u R (4).

(Waar de afrastering aan de linkerzijde ophoudt, kunt u als het gras gemaaid is, de scherpe hoek afsnijden. Ga dan hier L (zie stippellijn op kaart) en loop dan schuin rechts omhoog naar de heg. Aan het eind van de heg gaat u L over de veldweg. Ga dan verder bij **** dit punt).

Aan de 3-sprong aan de dorpsrand gaat u scherp L (4) de verharde veldweg omhoog. Negeer graspad links. ****Steek de asfaltweg over en loop bij verbodsbord RD over de veldweg met rondom mooi uitzicht. Aan de 3-sprong gaat u R. Aan de 4-sprong gaat u R het weiland in en u komt bij de restanten van een Romeins tempelcomplex.

(Hier lagen op de hoogvlakte "Schildchen" drie Gallo-Romeinse tempels, die werden gebouwd aan het begin van de jaartelling. Ze werden ontdekt bij een serie opgravingen tussen 1907 en 1911 door de archeoloog Schmid-Burgk. Ten noorden van de al opgegraven tempels liggen nog meer tempels, deze liggen echter nog onder de grond.

Op deze plek kruisten twee Romeinse heerwegen, die van Aken naar Trier en die van Keulen via Jülich naar Dinant de Inde. Bij het tempelcomplex lag al voor de Keltische tijd een nederzetting (vicus) die Varnenum heette. Na de ondergang van het Romeinse rijk in de 3e eeuw (rond 260) werd Varnenum verlaten.

In 1989 werden de tempels middels het bouwen van een 1 meter hoge muur bovenop de fundamenten beter zichtbaar gemaakt).

Voorbij de eerste fundering gaat u R omhoog tussen de funderingen door. Bij klaphekje gaat u L (1) over het pad gelegen tussen twee afrasteringen. In het bos gaat u aan de 3-sprong RD door de bosrand. Negeer zijpaadje links en loop dan RD (1) het grasveld omlaag en u passeert een zitbank.

8. Beneden in Kornelimünster gaat u R over de asfaltweg. Aan de 3-sprong gaat u RD omhoog. Bijna aan het einde van de parkeerplaats gaat u R en u loopt het kerkhof op. Na 10 m gaat u aan de kruising L langs de kapel. Negeer zijpaden.

Voorbij wit gebouw (afscheidsplek) gaat u aan de kruising L en u verlaat via het hek weer het kerkhof. Ga dan R de asfaltweg omlaag. Vlak vóór het eerste links staande, met Blaustein gebouwde huis (nr. 6), gaat u L via de poort het kerkhof op waarop enkele oude grafstenen staan. Volg RD het kasseienpad langs de St. Stephanus kerk (Bergkirche).

(De kerk is in 1251 voor het eerst genoemd. Tot 1802 deed ze dienst als parochiekerk. Nu doet ze dienst als Friedhofskirche. Zie infobordje bij deur.

Als u bij de kerk links naar de muur loopt, dan heeft u prachtig uitzicht op het stadje dat sinds 1972 bij Aken hoort).

Loop RD het lange trappenpad omlaag met bijna beneden rechts zicht op de mooie gele gevel van

de Benedictijnen abdij. Beneden loopt u RD (Benediktusplatz) over het marktplein.

(U kunt hier meteen rechts via het ijzeren hek naar de ingang van de mooie abdijkerk (1706), met het prachtige barokke altaar en orgel, de mooie glas-inlood ramen en versierde kruisbogen (plafond), lopen. Zeker doen).

U komt weer bij café Napoleon waar u op het terras of in het knusse café nog iets kunt eten of drinken. Dit is misschien wel het leukste en oudste café aan het marktplein.

Het is een echt ouderwets bruin café met binnenin een lage plafond en waar ouderwets behang hangt. Zeker bezoeken. De vriendelijke uitbater Alfred Kreiten verneemt graag wat u van de wandeling vond. Hij kan u ook veel vertellen over het stadje. Buiten aan de gevel van het café is bij de weegschaal de historische Pilgervlag te zien.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij Wandelgids Zuid-Limburg. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.